

(CAT)

CATERINA ALMIRALL ESDEVENIR IMMORTAL I DESPRÉS MORIR

PROJECTE DE COMISSARIAT

13.10.2020 – 10.01.2021

EXPOSICIÓ: Samuel Beckett, Mariana Castillo Deball, Carlos Fernández-Pello, Lara Fluxà, Marc Larré, Daniel Moreno Roldán, Jorge Satorre, amb la col·laboració del Museu d'Arqueologia de Barcelona.

PERFORMANCE: Ariadna Guiteras, Theoria (Beatriz Regueira, María González amb la col·laboració de Dasha Lavrennikov).

ACTIVITATS: Ariella Azoulay, María Iñigo Clavo, Patricio Guzmán, Alain Resnais i Chris Marker, Anton Vidokle, Roc Herms.

PUBLICACIÓ: Lúa Coderch, Catalina Lozano, Anton Vidokle.

Esdevenir immortal i després morir proposa concebre el museu com un espai de negociació entre la vida i la mort, tot entenent la pràctica artística a partir de la voluntat de permanència, com un diàleg entre temporalitats o, per dir-ho altrament, com una manera de "parlar amb els morts".

Partim de les teories que els filòsofs russos anomenats cosmistes van desplegar a finals del segle XIX i del seu projecte utòpic d'una humanitat immortal. El projecte cosmista consistia a ressuscitar tots els ancestres. Aleshores, per evitar la sobrepoblació que això implicaria, la

cursa espacial facilitaria la tecnologia per conquerir el cosmos i enviar la gent a altres planetes. D'aquesta manera, els planetes esdevindrien museus, que, segons Nikolai Fedorov, serien "una tecnologia per fer que les coses perdurin, esdevinguin immortals".

Aquestes idees apunten a la radicalitat d'un temps sempre present, en què no hi ha lloc per a la imitació, la còpia, la reproducció ni la regeneració, i posen de manifest el valor únic de tot allò que es guarda al museu. Un espai contradictori en els seus propis termes: un lloc on preservar les coses allunyant-les de la vida. La disjuntiva entre vida i mort, entre preservar i viure, i la negociació entre passat, present i futur, és el nus que articula aquest projecte, que els artistes revisen des d'una mirada crítica.

La història dels museus és la història de les narratives dominants, les que s'imposen als objectes i les imatges. És la història de com es naturalitzen aquestes narratives lineals, ordenadores en la mentalitat occidental. Édouard Glissant explica que la paraula *comprendre* deriva de *prendre*: posseir. Per això, diu, en el context occidental conèixer implica la possessió d'allò que es coneix,

tant si es tracta de coses com de la naturalesa o dels altres. Les formes de coneixement a Occident estan inherentment connectades a la fixació, a una separació estricta entre el que és natural i el que és cultural que es contradiu específicament amb visions del món basades en l'esdevenir.

El museu és una tecnologia de representació, un lloc on la il·lusió de realitat se sosté en una complexa estructura discursiva i ideològica. És la fantasia de la càpsula del temps, el lloc on és possible creure que podem viatjar a una altra realitat, però per a alguns és sobretot una reproducció, imitació, falsificació o ficció de la idea de realitat. Aleshores, on és la realitat? "Allà fora", més enllà del cub blanc i de les seves tecnologies d'exhibició? I què passa si invertim aquesta afirmació, de manera una mica polèmica, per dir que el cub blanc és, de fet, la Realitat, amb erra majúscula: el buit i l'horror immaculats de l'interior burgès?

En aquesta afirmació, Hito Steyerl ens parla de la qualitat sempre mutant de la nostra relació amb l'entorn, una qualitat que no necessàriament es manifesta en les aparences i de la qual som responsables. Roger Caillois hi

insisteix: “No hi ha res que no es pugui convertir en seu del que és sagrat [...]. Tampoc no hi ha res que no pugui ser desposseït d'aquest privilegi. És possible que l'ésser o objecte consagrat no pateixi cap modificació aparent. No obstant això, la seva transformació és absoluta. [...] El que és sagrat és sempre, més o menys, ‘allò a què no podem aproximar-nos sense morir’”.

Tot invocant el cos, Caillois fa esment del “perill” del contacte amb allò que ha estat “separat” de la vida, que es produeix en gestos molt petits que provoquen un trànsit entre el que és sagrat i el que és profà. Tocar pot ser un gest desafiador: en un museu, en un ritual. Per això Giorgio Agamben parla de “tocar com a profanar”. Precisament, perquè allò que és sagrat ho és perquè ha estat separat de la vida i, en conseqüència, del tacte. [...]

Si la consagració (sacrare) era el terme que designava la sortida de les coses des de l'àmbit del dret humà, profanar significava, per contra, restaurar-les a l'ús lliure dels homes.

La contemporaneïtat, com quelcom que constantment reescriu les narratives que vinculen el present a un passat o el projecten cap a un futur, obre radicalment les possibilitats de repensar la relació temporal. Recuperant una idea que va apareixent al llarg de tot el projecte –la possibilitat de coexistència de diferents temporalitats–, Boris Groys proposa el concepte *comrades of time* com una resposta diferent a la complexa pregunta de “què significa ser contemporani?”. Segons ell, no es tractaria tant de compartir un mateix temps, sinó d'una camaraderia, una col·laboració amb el temps. Treballar amb el temps per comprendre la impossibilitat de posseir-lo.

Nota: *Làpida* deriva del llatí i significa “pedra”. És una pedra tallada amb una inscripció que indica un lloc, una presència o una permanència. Les cartelles que acompanyen les obres de l'exposició, fent un símil amb les làpides d'una necròpolis, serien l'últim lloc on, tal com dèiem al principi, és possible “parlar amb els morts” i convocar el diàleg entre temporalitats.

Referències:

1. Glissant, Édouard (1990-2010). *Poetics of Relation*, University of Michigan Press.
2. Steyerl, Hito (2009). “¿Es el museo una fábrica?”. A: *E-flux Journal*, núm. 7, juny de 2009.
3. Caillois, Roger (1939-1942). *El hombre y lo sagrado*, Fondo de Cultura Económica.
4. Agamben, Giorgio. (2006) *Profanaciones*. Anagrama.
5. Groys, Boris (2009). “Comrades of Time”. A: *Journal #11*, desembre de 2009.

CATERINA ALMIRALL

ACTIVITATS

(Barcelona, 1986)

És curadora independent i professora. El seu treball versa sobre el propi camp artístic, entenent la pràctica artística com un espai de producció de coneixement i d'aprenentatge. Durant els últims temps, s'ha centrat en el fet expositiu i la pràctica mediadora, amb un interès especial en els elements màgics i el ritual.

Va iniciar-se en comissariat amb l'espai autogestionat El Passadís, a Barcelona (2013 - 2016). Des d'aleshores ha dut a terme projectes de comissariat a Barcelona, a la galeria etHall (2020), a Bombon Projects (2019), a Can Felipa (2018) i a la Sala d'Art Jove (2015), i també al Centre d'Art Maristany (Sant Cugat del Vallès), al MAC (Mataró), a La Panera (Lleida) o a Espacio Trapézio (Madrid), entre altres. Ha estat la curadora del cicle anual Terrassa Comissariat 2017-2018 i del programa Ephemeral de la fira SWAB Barcelona en les edicions 2018, 2019 i 2020.

És professora a la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona (UB) des del 2016. Actualment, és membre de la Comissió de Programes d'Hangar.

Projecció *Tombstones Are Not Flat*, de Carlos Fernández-Pello
07.11.2020, 19 h. La Capella

Doble projecció + intervenció de María Iñigo Clavo i Nuto Chavajay
Les statues meurent aussi, Alain Resnais i Chris Marker (1953),
Un-document. Undoing Imperial Plunder, Ariella Aïsha Azoulay (2019)
10.11.2020, hora per determinar
MACBA. En col·laboració amb LOOP Festival

Projecció *Nostalgia de la luz*, de Patricio Guzmán
21.11.2020, 19 h. Zumzeig Cinema.
En col·laboració amb LOOP Festival

INSTADEATH. Permanently delete your account, amb Daniel Moreno Roldán i Roc Herms.
03.12.2020, 18-20 h. La Capella

Performance *Devenir mascarilla, aire, guante, agua, mono, tierra, museo, luz*. Theoria, (Beatriz Regueira i María González en col·laboració amb Dasha Lavrennikov)
11.12.2020, 19 h i 19.12.2020, 12 h. La Capella

εξέδρα: Brassà a les reserves del MACBA
Desembre. Data per determinar
MACBA

Performance *Tetas*, d'Ariadna Guiteras
9.01.2021, de 12 a 14 i de 16 a 19 h
La Capella

Més informació al web de La Capella:
<http://lacapella.barcelona>
Totes les activitats tenen inscripció prèvia a: lacapella@bcn.cat